

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för kulturvetenskaper

1GGÄ01 Geografi I - inriktning mot arbete i årskurs 7-9, 30 högskolepoäng

1GGÄ01 Geography I – for lower secondary school teachers, 30 credits

Huvudområde

Geografi

Ämnesgrupp

Geovetenskap och naturgeografi

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd 2011-08-19

Senast reviderad 2013-06-17 av Fakulteten för konst och humaniora. Rev. av mål. Kursplanen gäller från och med höstterminen 2013

Förkunskaper

Matematik 2a / 2b / 2c. Grundläggande behörighet samt Samhällskunskap 1b / 1a1 + 1a2 eller Engelska B, Samhällskunskap A (Områdesbehörighet 6C/A6c). Särskild behörighet för undervisningsämnet Geografi: Ma B

Mål

Övergripande förväntade studieresultat för kursen som helhet:

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- urskilja och redogöra för grundläggande drag i lärarprofessionen i förhållande till ämnesstudier
- identifiera och formulera ämnesdidaktiska frågeställningar i relation till de verksamhetsområden utbildningen förbereder för
- urskilja och redogöra för centrala begrepp i geografiämnet
- värdera hållbar utveckling ur ett flertal geografiska perspektiv
- bearbeta och presentera geografisk information i både skriftlig och muntlig form
- urskilja och redogöra för centrala naturgeografiska processer relevanta för påverkan på landskapsformer och klimat

- redogöra för samhällsliga förändringsprocesser och relatera dessa till hur de påverkar stads- och kulturlandskap samt befolkning
- förstå och tillämpa enklare former av geografiska informationssystem (GIS)
- urskilja och redogöra för centrala processer och konsekvenser för global ojämn socioekonomisk utveckling
- tillämpa didaktiska teorier och lärprocesser och värdera styrdokument
- värdera perspektiv som stärker verklighetsanknytningen i undervisningen
- planera undervisning i årskurs 7-9
- värdera utgångspunkter för lektionsplanering utifrån kursinnehållet

Förväntade studieresultat för delkurs 1, Världsbild, kartor och GIS, 6 högskolepoäng
Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för användningen av enklare former av geografiska informationssystem
- redogöra för olika sätt att betrakta, kartera och representera världen
- övergripande redogöra för geografiämnets innehåll och utveckling inklusive ämnets utveckling i skolan

Förväntade studieresultat för delkurs 2, Stadslandskapet och befolkningen, 6 högskolepoäng

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för hur industrialiserings-, urbaniserings- och globaliseringsprocesser har påverkat och påverkar bebyggelsemönster, stadslandskap och befolkningsutveckling
- förhålla sig kritisk till befolkningsgeografiska förhållanden, städers utveckling och urbanisering
- utifrån tänkta uppgifter kring urbanisering motivera betygsförslag med utgångspunkt i LGR11

Förväntade studieresultat för delkurs 3, Natur- och kulturlandskapet, 6 högskolepoäng
Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- översiktligt redogöra för naturlandskapets geologiska bakgrund och uppkomst
- översiktligt redogöra för inlandsisens processer och påverkan på landskapet
- redogöra för olika bergarts- och jordartsområden i Sverige
- översiktligt redogöra för skiftesreformers påverkan på landskapet
- analysera hur förändringsprocesser påverkar utveckling av natur- och kulturlandskap
- redogöra för och analysera exkursionen som didaktiskt redskap

Förväntade studieresultat för delkurs 4, Naturgeografi 6 högskolepoäng

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- förklara grundläggande meteorologiska fenomen, klimat och klimatförändringar
- översiktligt redogöra för geomorfologiska processer som genom is, vind, vatten, vågor och gravitation skapar och omformar naturlandskapet
- översiktligt redogöra för didaktiska modeller för undervisning i geografi.

Förväntade studieresultat för delkurs 5, Globalt perspektiv och hållbar utveckling 6 högskolepoäng

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- analysera hur livsmiljöer påverkas av människans aktiviteter ur ett lokalt och

- globalt perspektiv,
- värdera hållbar utveckling ur ett flertal geografiska perspektiv,
- identifiera urbangeografiska och rurala strukturer, relationer och processer i så kallade u-länder
- identifiera olika utvecklingsteoretiska traditioner
- utifrån kursens innehåll redogöra för stoffurval för undervisning i åk 7-9 utifrån Lgr11.

Innehåll

Kursen innehåller fem delkurser.

Delkurs 1 Världsbild, kartor och GIS 6 hp

I delkursen ges en översikt över geografiämnets innehåll och utveckling. Utgångspunkt är olika sätt att betrakta och återge världen med hjälp av bilder, berättelser, kartor och GIS. Geografi som skolämne introduceras.

Delkurs 2 Stadslandskapet och befolkningen 6 hp

Delkursen ger grundläggande kunskaper om staden som bebyggelseform och dess utveckling. Befolkningsfrågor och urbanisering i relation till hållbar utveckling är centrala delar i delkursen, där den globalt snabba urbaniseringstakten med snabbt växande städer försvårar en hållbar utveckling. Genom fältstudier i skolmiljö problematiseras geografiundervisning i åk 7-9 samt i gymnasieskolan. Exkursion ingår i kursen.

Delkurs 3 Natur- och kulturlandskapet 6 hp

Delkursen ger grundläggande kunskaper om såväl naturlandskapet som kulturlandskapets utveckling. Utifrån naturlandskapet studeras naturresurser. Särskild uppmärksamhet riktas mot nordiska förhållanden, såsom berggrund samt jordarter och terrängformer bildade genom nedisning och isavsmältning. Kursen ger vidare kunskaper och förståelse om människans användande av naturresurser och särskilt då de areella näringarnas omvandling av landskapet och den bebyggda miljön. I kursen ingår en exkursion. Exkursionen som didaktiskt redskap problematiseras och analyseras.

Delkurs 4 Naturgeografi 6 hp

Här ges grundläggande insikter om utvecklingen av olika landformer, samt vilka processer som skapat och skapar dem. Vidare behandlas vattnets kretslopp liksom meteorologiska processer, klimat och klimatförändringar. En viktig del är människans påverkan på processer och landformer. Didaktiska modeller för undervisning i geografi analyseras.

Delkurs 5 Globalt perspektiv och hållbar utveckling 6 hp

Delkursen ger kunskaper och förståelse för människans resursutnyttjande och miljöpåverkan ur ett hållbarhetsperspektiv. I delkursen diskuteras hur en värld i förändring bidrar till förståelse för människors olika levnadsvillkor. Genom studier av befolkningsutveckling, resurser, miljö, välståndsfördelning och utvecklingsfrågor ges förklaringsfaktorer för att förstå globala samband. Ett rumsligt medvetande utvecklas genom jämförelse av platser och regioner. Konsekvenser av ekonomiska och kulturella globaliseringsprocesser belyses. Ämnesdidaktiskt behandlas stoffurval och undervisningsformer i geografi.

Undervisningsformer

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier, övningar, laborationer, handledning och exkursioner.

Seminarium, övningar, laborationer och exkursioner är obligatoriska undervisningsmoment.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Bedömningen av de studerandes prestationer sker i samband med varje delkurs med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. För betyget Godkänd ska de förväntade studieresultaten vara uppnådda. För betyget VG på hela kursen skall minst tre av fem delkurser erhållit betyget VG. För studerande som ej blivit godkänd vid ordinarie examinationstillfälle ges möjlighet till förnyad examination inom sex veckor.

Didaktiska moment examineras med begränsade reflektionspaper och ett sammanfattande mer omfattande paper i delkurs 5.

Delkurs 1 examineras genom skriftlig tentamen.

Delkurs 2 examineras genom skriftlig tentamen och en kortare fältstudierapport.

Delkurs 3 examineras genom skriftlig tentamen samt genom ett reflektionsprotokoll i samband med exkursion.

Delkurs 4 examineras genom skriftlig tentamen.

Delkurs 5 examineras genom skriftlig tentamen.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursvärdering som sammanställs skriftligt och återkopplas till studenterna. Sammanställningen redovisas för aktuella insitutionsorgan och för berört programråd, samt arkiveras av kursansvarig institution.

Övrigt

Kursen ges som första ämne (1-90 hp) inom ämneslärarprogrammet inriktning mot årskurs 7-9.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Didaktisk litteratur

Møller, Jens Peter (2003) *Geografididaktik. Perspektiv och exempel*. Stockholm: Liber. ISBN: 914705140X. (120 s)

Läroplan för grundskolan 2011, Lgr 11.

Delkurs 1 Världsbild, kartor och GIS 6 hp

Holt-Jensen, Arild (2009) *Geography: History and Concepts: A Student's Guide*. 4th ed. London: Sage. ISBN: 9781412946506. (262 s)

Hall, Ola; Alm, Göran & Ene, Stefan (2003) *Introduktion till Kartografi och geografisk information*. Lund: Studentlitteratur. ISBN: 9144040504. (205 s)

Institutionens kompendier (Säljs via institutionen) (300 s)

Delkurs 2 Stadslandskapet och befolkningen 6 hp

Daniels, Peter; Bradshaw, Michael; Shaw, Denis & Sidaway, James (2008) *Human geography. Issues for the 21st century*. 3:e uppl. Harlow: Prentice Hall. Kap. 4, 5, 9, 10., ISBN:1408240343 (ca 100 s).

Jordan-Bychkov, Terry G.; Domosh, Mona; Neumann, Roderick P. & Price Patricia L. (2006) *The Human Mosaic: A Thematic Introduction to Cultural Geography*. Tenth edition. New York: W H Freeman. Kapitel: 7, 10, 11. ISBN: 0716763842. (ca 125 s)

Møller, Jens Peter (2003) *Geografididaktik. Perspektiv och exempel*. Stockholm: Liber. ISBN: 914705140X. (120 s)

Institutionens kompendier (säljs via institutionen) (500 s)

Urval ur följande band i samråd med examinator:

Sveriges Nationalatlas (1991) *Befolkningen*. Höganäs: SNA:s förlag. ISBN: 918776041X. S. 36-100, 158-169. (ca 80 s)

Sveriges Nationalatlas (1992) *Infrastrukturen*. Höganäs: SNA:s förlag. ISBN: 9187760142 s. 10-57, 66-77. (ca 60 s)

Sveriges Nationalatlas (1991) *Miljön*. SNA:s förlag. Höganäs: SNA:s förlag. ISBN: 9187760096. S. 122-143. (ca 20 s)

Sveriges Nationalatlas (1993) *Kulturliv, rekreation och turism*. Höganäs: SNA:s förlag. ISBN: 9187760177. S. 69, 64-123, ca. 65 s.

Sveriges Nationalatlas (1994) *Kulturminnen och kulturmiljövård*. Höganäs: SNA:s förlag. ISBN: 9187760258. (ca 65 s)

Delkurs 3 Natur och kulturlandskap 6 hp

Cserhalmi, Niklas (1998) Fårad mark. *Bygd och natur* 1997:6 (Temanummer) Stockholm: Sveriges hembygdsförbund. (160 s)

Andréasson, Per-Gunnar (red.) (2006) *Geobiosfären, en introduktion*. Lund: Studentlitteratur. ISBN: 9144036701. (200 s)

Perhans, Karl-Erik (2002) *Istidens Landskap*. Sollentuna: Geo Läromedel. ISBN: 919740442X. (säljs via institutionen) (75 s.)

Institutionens kompendier (säljs via institutionen) (200 s.)

Delkurs 4 Naturgeografi 6 hp

Andréasson, Per-Gunnar (red.) (2006) *Geobiosfären, en introduktion*. Lund: Studentlitteratur. ISBN: 9144036701. (150 s)

Perhans, Karl-Erik (2004) *Exogena processer och landformer*. Geo Läromedel. ISBN: 919740442X. (säljs via institutionen) (80 s).

Kompendier (säljs via institutionen) (300 s).

Delkurs 5 Globalt perspektiv och hållbar utveckling 6 hp

Daniels, Peter; Bradshaw, Michael; Shaw, Denis & Sidaway, James (2008) *Human geography. Issues for the 21st century*. 3:e uppl. Harlow: Prentice Hall. Kap. 2, 3, 6, 7, 8, 13-18. ISBN: 1408240343. (ca 350 s)

Institutionens kompendier (säljs via institutionen) (400 s.)